

PITANJA I ODGOVORI

UVOD

Protekla je godina dana od kada je počela epidemija, odnosno pandemija zarazne bolesti COVID-19. U tom vremenu od godine dana puno se toga izmijenilo. Promijenile su se naše poslovne, socijalne i privatne navike. Poslovni sastanci u pravilu se održavaju na daljinu. Prijateljski susreti svedeni su na minimum ili ih uopće nema, nema druženja na važnim događajima, nema usputne ili slučajne prijateljske kave. Držimo fizičku distancu u našim rijetkim susretima, žurimo što dalje. Svi smo u maskama, ne vidimo lica jedni drugima pa često ne prepoznamo neke drage osobe u prolazu, na ulici. Ne prepoznamo naše vrijeme ni navike koje smo godinama gradili. Ljudi se pitaju u strahu koliko će to još trajati.

Točan odgovor nitko ne može dati. Ipak kao razumna bića moramo se vladati odgovorno u ovoj situaciji, a tako se i ponaša najveći dio stanovnika našeg planeta. Savladali smo elementarne postulate ponašanja u ovoj situaciji, prilagođavamo se novim izazovima da život ne stane i da sve ono što nije dobro ne postane dominantno. Kako god bilo teško život nije stao. Ovo vrijeme trebamo prihvatiti kao izazov i pronalaziti nova rješenja. Prošla 2020. godina sigurno neće biti godina koju bismo željeli ponoviti. Ipak moramo svi priznati da su okolnosti u kojima živimo otvorile neke nove stranice ljudske solidarnosti i skrivene dobrote koju dugo nismo vidjeli. Posebno u vremenu na vrhuncu epidemije kada se dogodio još

jedan razorni potres u Republici Hrvatskoj. Rijeka dobrote pokazala je svu plemenitost i osjećaj za drugoga naših požrtvovnih ljudi. U nemogućim uvjetima katastrofe tražila su se rješenja kako što prije pomoći potrebnima, kako pružiti utjehu, kako da nitko ne ostane gladan i na otvorenom prostoru usred zime. I nalazila su se rješenja, epidemiji unatoč. Moramo ostati odgovorni, profesionalni, iznalaziti još bolja rješenja, onako kao kada dođu najveći izazovi. Uz sve mjere zaštite koje provodimo prema epidemiološkim smjernicama stiglo je obećavajuće cjepivo i provodi se cijepljenje prema Planu cijepljenja i uputama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo. Zato izdržimo svi zajedno, disciplinirano. Sigurni smo da će doći bolje vrijeme, nama prepoznatljivi dani.

1. Na koji način poslodavac može ostvariti pravo na povrat troškova prethodnih pregleda radnika?

U skladu sa člankom 18., stavkom 12. važeće Odluke o osnovama za sklapanje ugovora o provođenju specifične zdravstvene zaštite Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje obavezan je sredstva plaćena na ime troškova prethodnih pregleda radnika vratiti poslodavcu u roku od 45 dana od primitka zahtjeva poslodavca za povrat navedenih troškova.

Tiskanica zahtjeva za povrat troškova prethodnih pregleda dostupna je na mrežnim stranicama Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, a uz istu je potrebno dostaviti i popis radnika na koje

se zahtjev odnosi te preslike uputnice poslodavca (obrazac RA - 1) i uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti radnika (obrazac RA - 2), kao i presliku računa nadležnog doktora specijaliste medicine rada i dokaz o plaćenom računu.

U slučaju prethodnih pregleda radnika koji mijenjaju radno mjesto odnosno uvjete rada, potrebno je priložiti novi ugovor o radu ili dodatak ugovora o radu.

2. Koji je postupak prijave i utvrđivanja prava u slučaju ozljede na radu za sezonske radnike u poljoprivredi?

Poslodavac koji je kupnjom vrijednosnog kupona platio dnevne doprinose za obvezna osiguranja te je u skladu s važećim odredbama Zakona o tržištu rada sklopio ugovor o sezonskom radu za obavljanje privremenih odnosno povremenih sezonskih poslova u poljoprivredi, predajom i prihvatom vrijednosnog kupona te njegovim evidentiranjem na ugovoru, prijavljuje na obvezno zdravstveno osiguranje za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti osobu iz članka 16., stavka 1., točke 15. važećeg Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju dostavom odgovora o sezonskom radu za obavljanje privremenih odnosno povremenih sezonskih poslova s pripadajućim vrijednosnim kuponom nadležnom regionalnom uredu odnosno područnoj službi Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

U slučaju nastanka ozljede na radu, prilikom dostave tiskanice prijave o ozljedi na radu za sezonske radnike u poljoprivredi potrebno je, uz sklopljeni ugovor o sezonskom radu s pripadajućim vrijednosnim kuponima, priložiti također i medicinsku te drugu dokumentaciju kojom se može dokazati da je nastanak ozljede i mjesto nastanka ozljede uzročno-posljedično povezano s obavljanjem poslova sezonskog rada, kao i pisanu izjavu osigurane osobe o okolnostima nastanka ozljede, a ako je moguće i pisane izjave očevidaca o predmetnom događaju. Ako je proveden inspekcijski nadzor, potrebno je o tome dostaviti presliku zapisnika.

Na temelju zaprimljene dokumentacije provodi se postupak utvrđivanja činjenica te se u smislu članaka 66. i 67. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju ocjenjuje jesu li ispunjeni svi pro-

pisani uvjeti za priznavanje pretrpljene ozljede ozljedom na radu. Na osnovi rezultata provedenog upravnog postupka nadležni regionalni ured odnosno područna služba Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje donosi odgovarajuću odluku, protiv koje postoji pravo na žalbu Direkciji Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje kao drugostupanjskom tijelu u skladu sa člankom 125. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju.

3. Poslodavac je podnio Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje prijavu o ozljedi na radu radnika, a sada želi odustati od podnesene prijave. Koja su prava ozlijeđenog radnika u predmetnom slučaju?

Poslodavac je u skladu sa člankom 128. važećeg Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju obavezan prijavu o ozljedi na radu podnijeti Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje po službenoj dužnosti ili na traženje ozlijeđenog radnika.

U slučaju da poslodavac odustane od podnesene prijave kojom je pokrenut upravni postupak, u smislu članka 46., stavka 1. važećeg Zakona o općem upravnom postupku, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, u skladu sa člankom 46., stavkom 4. Zakona o općem upravnom postupku, pozvat će osiguranika da se očituje želi li predmetni postupak nastaviti.

Ovisno o tome kako se osiguranik izjasni, postupak utvrđivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja za slučaj ozljede na radu će se nastaviti ili će se, u slučaju da osiguranik to ne želi, rješenjem obustaviti.

Rješenje o obustavi postupka donijet će se po službenoj dužnosti i u slučaju kada se iz postupanja osiguranika kao stranke u upravnom postupku ili iz drugih okolnosti postupka može zaključiti da je stranka odustala od zahtjeva u skladu sa člankom 46., stavkom 3. Zakona o općem upravnom postupku.

4. Može li se zbog utjecaja uvjeta rada i poslova koje radnik obavlja, odnosno faktora koji potječu iz radne sredine, priznati za ozljedu na radu srčani udar koji je radnik doživio za vrijeme rada?

Srčani udar (infarkt miokarda) posljedica je koronarne bolesti srca. Koronarna bolest je kronična bolest koja je uzrokovana aterosklerotskim promjenama krvnih žila, koja može napredovati polako, s postupnom pojavom sve težih simptoma koji na kraju dovedu do infarkta ili može nastupiti iznenadno.

Iako se može dogoditi na radnom mjestu, srčani udar ne predstavlja ozljedu na radu u smislu članka 67., točke 4. važećeg Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju, s obzirom da se radi o ataci kronične bolesti odnosno o posljedicama uzrokovanim postojećim zdravstvenim stanjem radnika. Navedeno stajalište potvrđeno je odlukama Visokog upravnog suda Republike Hrvatske.

*Veronika Laušin, dr. med., spec. med. rada
Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Zagreb*